GAZETA KRAKOWSKA

№ 25.

z KRAKOWA dnia 27 MARCA 1825 roku w NIEDZIELĘ.

Z Petersburga d. 15 Lutego d. K.

(Z Kuryiera Litewskiego.)

W Naywyższym Ukazie do Rządzącego Senatu d. 23 Stycznia wyrażono: — „Chcąc dla miasta Lipawy dać pomoc, w teraźnieyszym iego handlu, Rozkazujemy: od wychodzących z portu iego za morze skór niewyrabianych, zmnieyszyć na lat trzy opłatę, i zamiast położoney teraz po 1 rubla 25 kopiieck srebrem od puda, pobierać tylko po kopiiek 80 także srebrem, licząc od dnia otrzymania w Lipawie rozkazu, do 1go Stycznia 1828 roku. Aby zaś zmnieyszenie to nieposługiwało do obrotów niepozwolonych, w przeciągu pomienionego czasu, wysyłania z innych Naszych portow do Lipawy morzem skór niewyrabianych, zabronić.„

Przez Ukaz d. 27 Stycznia r. b. Rządzący Senat ogłosił postanowienie Komitetu Ministrów, potwierdzone przez J. C. Mość, zalecaiące, ażeby wszystkie zakłady skarbowe, wyiąwszy Cesarski Dom wychowania, nie innych sukien, wyrobów i materyy wełnianych na swe potrzeby używały, tylko z fabryk Rossyyskich.

Przez Ukaz pod tymże dniem, Senat Rządzący ogłosił, że Kawaler Zea Bermudez, uznany iest Konsulem Jeneralnym Hiszpańskim w Rossyi.

Gazeta Senacka z dnia 14 b. m. ogłosiła przywiley wyłączny, wydany na lat 10, obywatelowi Petersburgskiemu Kukinowi, na wyrabianie skór sposobem przez niego wynaleziouym. Cesarz Jegomość w nagrodę za tak ważny wynalazek rozkazał, ażeby opłata od przywileiu, zastąpioną była z Gabinetu J. Ces: Mości.

Dnia 29 Stycznia. — Baron Rosenkampf, Major korpusu inżenierów dróg kommunikacyy, otrzymał order S. Anny 2giey klassy.

Teyże daty. Na podanie Jego Cesarskiey Wysokości Cesarzewica i Wielkiego Xiążęcia Konstantego, za odznaczaiącą się gorliwość ku służbie, Marszałkowie powiatów, Ostrogskiego Pruszyński i Owruckiego Czerniachowski, otrzymali ordery S. Włodzimierza 4tey klassy.

Przez Naywyższy Ukaz z dnia 2 b. m. Radca Kollegialny Nikonów, Urzędnik Kancellaryi J. C. Mości, mianowany został Radcą Stanu.

W Naywyższym Ukazie, obiawionym Rządzącemu Senatowi, d. 15 Stycznia, przez Ministra Skarbu, wyrażono: — „ Dopełniaiąc postanowienia Rady Państwa z dnia 14 Kwietnia 1824 roku, tenże Minister Skarbu uwiadomił Komitet PP. Ministrow, o stopniowem zmnieyszeniu poboru na powinności ziemskie w Gubernii Petersburgskiey, od czasu obięcia w niey rządów teraźnieyszego P. Gubernatora Cywilnego, i o zrobionem na trzy lata teraz zaczęte, nowem zniżeniu ceny od koni pocztowych. Na skutek czego Komitet PP. Ministrow postanowił: ze względu na okazaną przez P. Gubernatora pieczołowitość o zmnieyszenie poboru na powinności ziemskie, oświadczyć mu Naywyższe podziękowanie, po otrzymaniu na to zezwolenia Jego Cesarskiey Mości. „

Przez Naywyższy Ukaz obiawiony Rządzącemu Senatowi przez Ministra spraw wewnętrznych, d. 26 Stycznia, wyrażono: — „ Cesarz Jegomość, na przedstawienia Gubernatorów Cywilnych, Słobodzko-Ukraiskiego i Twerskiego, dnia 10 Stycznia roku teraźnieyszego, Naywyżey rozkazać raczył: przeznaczyć do pierwszego, ze względu na to, że w Gubernii Słobodzko-Ukrainskiey znayduią się osady woyskowe, dwóch urzędnikow, a do ostatniego iednego urzędnika do szczególnych poleceń, z pensyią dla każdego po tysiąc rubli na rok z Podskarbstwa Państwa. „

Z Wilna d. 25 Lutego st. K.

Tegoroczni karnawał skończył się w tuteyszem mieście przez uczynki chrześciiańskiey miłości bliźniego. Z wieczorow tancuiących, składkowych, iakie tu w każdym tygodniu karnawału dawane były, pozostaiąca od wydatków reszte rubli assyg: 450 oddano dla ubogich pod opieką Towarzystwa Dobroczynności zostaiących. Ostatni zaś z powyższych wieczorów poświęcony został na wsparcie zniszczonych powodzią w Petersburgu. Damy szczegolniey zatrudniły się rozdawaniem biletów, a ogólnie zebrana z tego summa wyniosła czer: zł: Hollen: 6, rubli srebr: 815 kop: 50 i rubli assyg: 1960; co wszystko redukuiąc na assygnaty, podług kursu, wynosi w ogóle summę rubli ass: 5093 kopiek 50, ktorą całkowicie oddano JW. Wileńskiemu Cywilnemu Gubernatorowi dla przesłania do Komitetu Naywyższą Wolą w stolicy ustanowionego.

Z Paryża d 11 Marca.

Wczoray prezydował Król na radzie Ministrów, ktora dwie godziny trwała, potem pracował z Ministrem Doudeauville.

Często przewiiaią się ztąd i z Hiszpanii gońcy; d. 5 i 6 pobiegło 3 do Madrytu.

Koronacyia Króla zatrudnia nadzwyczay rękodzielnie iedwabne w Lionie. Materyie, które w tey chwili wyrabiaią, przechodzić maią w bogactwie, przepychu i piękności wszystko co dotąd widzianem było. Naypięknieyszą bydź ma baldachim, pod ktorym Król w bramie Reimsu przyiętym będzie. Nastąpią

także liczne podwyższenia tak w woysku, iako i w orderach. Mianowanych, niemniey będzie wielu nowych Parów, i niewątpią, iż wiele ułaskawień nastąpi.

Jenerał Livron przybył z Alexandryi do Marsellii.

Opowiadaią tu rzadki przykład miłości małżeńskiey. Uczony P. M. zachorował i mało zostawało nadziei do iego wyzdrowienia. Gdy żona iego dowiedziała się od lekarza, iż żyć niemoże, poszła do pobocznego pokoiu, przebiła się i razem z mężem skonała. Zostawiła osierociałe dziecko od 8 do 10 lat.

Wczoray w tuteyszym sądzie przysięgłych zdarzył się osobliwszy przypadek. Niejaki Buffet, obwiniony o kradzież, stał przed kratą gdy świadków słuchano, i nagle upadł iak nieżywy. Dostał kawałek gryszpanu i połknął go, lecz nie sądzą aby z tego umarł.

D. 26 z. m. o godzinie 6 w wieczór wieś Mejanes, w departamencie Ariege, stała się pastwą płomieni. Dziecko świecące oycu, który poszedł po słomę, zrządziły to nieszczęście. 150 domów leży z wszystkiemi sprzętami i zapasami w popiołach. Bogaty właściciel niemiał nawet dosyć czasu unieść znaczney kwoty w gotowiznie. W całey tey wsi nie pozostało się iak 10 budynków.

We wszystkich mieyscach Monarchii (wyraża Dziennik Gwiazda) odbywa się w naywiększym porządku losowanie do służby woyskowey. Dalej podaie tenże Dziennik następuiącą, lubo niepewną ilość woyska różnych kraiów: Rossyia ma oprócz Kozaków 600,000 woyska, Francyia 480.000, Austryia 320.000, Prussy 240.000, Hiszpaniia 180,000 (nieuzupełnionych), Neapol, oprócz milicyi 96,000 (także nieuzupełnionych). Angliia 86,000, Portugaliia 78.000 (ieszcze nieuzupełnionych), Sardyniia 76.000, Szwecyia 65,000, Bawaryia 62,000, Daniia 48.000. Potem następuią Wirtemberg, Hessen, Baden, &c.

P. Biot ukończył iuż rozmiar Fiumy, ztamtąd uda się w tymże celu do wysp Balearskich, a nakoniec do Barcelony.

U Xiężny E. był w tych dniach ranny wieczor. Goście zeszli się o połnocy, a rozeszli o godzinie 3 zrana.

Z znanego pisma Ewalda: "Sztuka stania się dobrą dziewczeną, &c." wyszło tu przez Panią Gautron skrócone tłumaczenie.

Niejaki Benducci umieścił w Dzienniku Gwiazda następuiący Artykuł o Grecyi: " Jakikolwiek bądź Ibrahim Basza mieć może na przyszłość zamiar przeciw Morei, kray ten iest w stanie odeprzeć iego zamachy. Niemoże on iak tylko w 3 punktach woyska swoie wylądować, to iest do Patras, Modon i Koron, lecz Pelopenes wystawić może 35 do 40.000 woiowników, z którychj 15,000 są dostatecznemi do obrony kraiu. W razie niebezpieczeństwa uydą Moreanie na góry i zgłodzą nieprzyiaciela. Twierdze Ateny i Missolungi, które znayduią się w ręku Greków, czynić oprócz tego mogą znaczą dywersyią, tak, iż pompatyczne Porty uzbroienia spotkać może los woyska Xerxesa. Na pobicie nieczystego źródła, z którego wychodzący w Smirnie Dostrzegacz pod pałaszem Osmanów swoie doniesienia czerpa, posłuży następuiąca uwaga: W okolicach rewolucyynych znaydować się zwykło mnóstwo awanturników bez znaczenia i maiątków, którzy mogą przerwać na chwilę porzą-

nek, ale to żadnych za sobą na przyszłość niepociąga skutków. Ich żywiołem iest zamieszanie, i na takich przeciwnych porządkowi rycerzów zasadza powyższe pismo swoie artykuły o Grecyi. Jeżeli ostatnia niedozna innych nieszczęść i nie będzie szczęściem swoim zaśiepiona, tedy niecnay ią zawsze awanturnicy spotwarzaią.,,

Z Madrytu d. 1 Marca.

Gdy onegday tuteysi ochotnicy Królewscy udali się do Fuencaral, poiechał tam Krol niespodziewanie popołudniu, i przybycie iego sprawiło wielką radość.

Wczoray i dziś upadł tu wielki deszcz. Wysuszone pola Andaluzyi pokrzepione także deszczem zostały.

Dnia 24 rano o godzinie 8 nadbiegł tu nadzwyczayny z Francyi goniec i wysiadł do Ministra skarbowego. Przywiezione przez niego pisma tyczeć maią nowey pożyczki.

P. Sobrado, dziekan rady Kastyliyskiey i prezes junty oczyszczenia, zamiast postąpienia na Ministra sprawiedliwości, iak głoszono, skazany został na wygnanie do Alcala de Henares.

Wydział woyskowy trudni się czynnie urządzeniem woyska.

W tey chwili rozchodzi się wieść, iż zbierze się tu wyższe Duchowieństwo, dla obmyslenia środków zapomożenia skarbu.

Intendent policyi w Chiclana wydał d. 14 Lutego rozporządzenie w 15 artykułach względem zachowania postu, w którem między innemi nakazuie, iż żadna kobieta, iakiego bydź stanu, nie powinna się pokazywać na ulicy iak tylko w przystoynem ubiorze.

Kommissyia woyskowa w Waladolidzie sądzi teraz pułkownika, podpułkownika i 2 kapitanów z roialistskiego korpusu, którzy pod pozorem bronienia praw Korony w Asturyi rabowali.

Wielkorządca Kadyxki żalił się, że dowodca Francuzki nie dozwolił uwięzić przybyłego za iego pozwoleniem do tego miasta z Gibraltaru Jenerała Plasencia; lecz rząd nie przyiął tego użalenia, i tam gdzie osady Francuzkie stoią, mieszkańcy cieszą się nayzupełnieyszą spokoynością i bezpieczeństwem osobistem.

Zaczenaią teraz urządzać telegraficzną liniią między Kadyxem i Baioną; podobnaż zaprowadzoną bydź ma między Madrytem i letniemi Królewskiemi zamkami.

P. Olivarez, który podczas rządu Stanów był szefem biora w Ministerstwie woiennem, został niedawno w Huesca uwięziony, ponieważ w r. z. wydał w Paryzu pismo w ięzyku Hiszpańskim: "Bezstronne uwagi nad rządem Ferdynanda VII.,, Pismo to, ktore cenzurze podane zostało, iest z wielką ciekawością czytane.

Z Londynu d. 8 Marca.

W niższey izbie Parlamentu Lord Palmerston wniosł d. 4 b. m. o uchwalenie wydatków na woysko. Pomnożone one bydź ma 13,200 głów, które 328,600 Fs. kosztować będzie. Potrzebne zaś iest na pomnożenie osad w różnych zaeuropeyskich posiadłościach Angielskich. Po nieiakich sporach uchwaliła izba wniosek Lorda Palmerston. — Potem P. Stuart Wortley wniosł o drugie odczytanie bilu znoszącego surowe ustawy względem łowów, na co i ba za przymowieniem się P. Peel większością głosów zezwoliła.

D. 6 odbyła się gabinetowa rada, na którey znaydował się P. Canning.

Mówią tu o piśmie P. Hudson Lowe, byłego Wielkorządcy wyspy S. Heleny, w którem żali się na Ministrów, że za uczynione kraiowi usługi wynagrodzony tylko został gubernatorstwem w Antigua, dokąd zresztą ieszcze się nieudał.

Władze Francuzkie w Kale odebrały d. 5 Marca z Paryża rozkaz, aby wszystkie przybywaiące z Londynu kupieckie sztafety odczytywały. Nazaiutrz odebrał iednak Prezydent miasta przez telegraf inny rozkaz, aby sztafety niebyły zatrzymywane. Srodek ten wzbudził u kupców tuteyszych tem większe zastanowienie, że bieg gońców między Dowrem i Kale znacznie się powiększył od podniesienia się ceny osadniczych towarów i zdania sprawy o stanie naszego skarbu.

Gazeta Goniec pod d. 5 b. m. zawiera znowu długi artykuł na pochwałę pierwszego Ministra Francuzkiego, Hr. Ville, w którym na końcu wyraża: "Sprawa Roialistów podczas iego Ministrowstwa znacznie umocnioną została; lecz dla ukończenia tego, co zaczął, potrzeba wielkiey roztropności i nieugiętego obstawania przy maxymach, któremi się dotąd rządził. Zagraniczna polityka tego Ministra ieszcze się tak dalece nierozwinęła, ażebyśmy to z pewnością o niey powiedzieć mogli, co o wewnętrzney.,,

Odiazd P. Stuarta do Lizbony nastąpi za dni kilka.

Zapewniaią, iż ostatnie pismo Pana Straford Cannig z Petersburga, iest bardzo pomyślne dla utrzymania nadal pokoiu.

Naczelny wodz Angielskiey siły w wschodnich Jndyiach, Lord Combermere, odpłynie w przyszłym miesiącu do Kalkuty.

Uczony Katolicki Biskup Doyle powołany został do Londynu, dla odpowiedzenia na pytania komitetów obu izb względem stanu Jrlandyi.

P. O'Connel otrzymał prawo Obywatelstwa miasta Londynu.

Niedawno zawiązało się tu zaręczaiące za okręty towarzystwo pod nawiskiem Europeyskiego, do którego wchodzą naybogatsi kupcy.

Pożyczka Hiszpańska nie doydzie tu do skutku.

Pisemko P. Brougham o wychowaniu ludu zostało po 12ty raz przedrukowane.

P. Rothschild podpisał na wsparcie zniszczonych przez powódź Hanoweranów 50 Fs. a wielki Dom bankierski Coutts 100 Fr. dotąd zebrano 3308 Fs. Pan Rothschild kupił piękny dom w Pikadeli.

Pensyie dla wdów po woyskowych wynoszą teraz 133,369 Fs.

Podług naynowszych doniesień z Sierra Leona (d. 20 Stycznia) Aschantowie nie czynią dalszych poruszeń, gdyż od ościennego kraiu zagrożonemi są woyną.

W Port-au-Prince obchodzona było uroczyście 22ga rocznica niepodległości Haytańskiey. Na placu Petiona Prezydent Boyer i Prezes Senatu Vialet mieli do zebranego ludu mowy, na które lud okrzykami odpowiedział. W wieczór było miasto oświecone.

Spalenie okrętu Kent, na którym znaydowało się 19 podróżnych, 20 oficerów, 334 żołnierzy, 43 kobiet, 66 dzieci i 145 maytków, nastąpiło przez nieostrożność maytka, który zbliżył się z palącą lampą do beczki wódki. Zginęło

64 żołnierzy, 1 kobieta, 15 dzieci, 1 maytek i 4 chłopców okrętowych. Okręt Cambia przybył na ratunek we dwie godziny po zapaleniu się okrętu Kent. We dwie godziny po wyleceniu na powietrze, iedna z wyratowanych kobiet rozwiązana chłopcem została i iak matka, tak dziecię są zdrowemi.

Usiłowanie Hollendrów, którzy od posiadania Sumatry okazuią, przywłaszczenie sobie monopolium na korzenie, iest iedyną przyczyną podniesienia się niedawno ich ceny.

Naynowsze doniesienia z Rio-Janeiro do d. 8 Stycznia r. b. nie naylepiey wystawiaią publiczne bezpieczeństwo tey stolicy. Pomnażaiące się kradzieże i zabóystwa zmusiły Xcia Rejenta do wydania surowey uchwały. Lord Cochrane opuścił w Październiku Bahia, dla wyszukania iak głoszą, pod Afrykańskiemi brzegami Portugalskiey fregaty Carlotta, ktora wiezie do Lizbony słoniowe kości i proszek złoty. Handel Murzynami prowadzony ciągle ieszcze iest w Brazylii i niema tygodnia, żeby do Rio-Janeiro nie zawinęło do 3 okrętów z takowemi niewolnikami, ktorych używaią do plantacyy cukrowych. D. 18 Grudnia okręt z zwłokami Królestwa wysp Sandwichskich, odpłynął do ich kraiów.

Rozpoczęto iuż topograficzny rozmiar gruntu do połączenia Oceanu z Atlantyckiem morzem przez kanał w środkowey Ameryce za pomocą rzeki Juan i ieziora Niuragua, które ma 8 mil długości, i iest naydogodnieyszem do tego połączenia.

Bitwa, która rozstrzygnęła los Peru, zaszła pod Guamanguilla (około 43 mil od Cuzco, i tyleż od Pisco.) Gdy Jenerał Hiszpański Laserna udał się z 6 do 7000 ludzi z Cuzco ku Limie, posłał Kolumbiyski Jenerał Sucre, Jenerała Lamar z 6000 ludzi dla osadzenia Cuzco, niezostawiwszy iak 6000 ludzi przy sobie. Jenerał Laserna postanowił z tey chwili korzystać, uderzył na Jenerała Sucre; lecz zaraz na początku bitwy był raniony i poymany, a większa część zostaiącego pod iego rozkazami woyska poniosła śmierć lub była ranioną. Gdy potem i Valdez poymany został, Cantarac zgromadził swą dywizyią i osadził wzgórze o pół mili od placu boiu odległe. Gdy nazaiutrz przekonał się o zupełnem pobiciu Hiszpanow, kapitulował zatem z swoiemi 2500 ludzi i podpisał zupełne opuszczenie przez woyska Hiszpańskie Peru. — List z Pisco pod d. 19 Grudnia donosi, że wszyscy officerowie Hiszpańscy umieszczonemi zostali iako ieńcy woienni w celnym domu w Guamagna.

Przy odeyściu ostatnich listów z Limy, mówiono tam o przybyciu kilku Hiszpańskich i Francuzkich okrętów do Chiloe. Jeżeli więc przywiozły posiłki dla Hiszpanów w Peru, tedy za póżno przybyły. — Z tegoż miasta odebraliśmy smutną wiadomość o śmierci naszego Konsula jeneralnego Pana Rowcroft, który dnia 12go Grudnia rano umarł na postrzał żołnierza na straży stoiącego, któremu powracaiąc z Callao do Limy nie prędko odpowiedział na zapytanie: kto idzie? Okoliczność, że P. Rowcroft zwykł był ieździć konno w mundurze i przy pałaszu, nakłoniła zapewne żołnierza, który go wziął za Roialistę do prędszego wystrzału. Boliwar okazał względem tego zdarzenia wielkie

ubolewanie i odwiedził nawet córkę. P. Rowcroft.

Jeneral Lafayette przysłał utworzonemu tu kommitetowi dla wsparcia uszłych z Francyi officerów 2000 dolarów, a dla wychodniow Hiszpańskich i Włoskich 400 dolarów.

Znany Filantrop Owey, któremu nieudały się iego plany w Anglii, kupił znaną Niemiecką osadę w północney Ameryce Harmony od iey właściciela, P. Rapp, za 38,000 Fs. i chce tam osadniczy swóy plan uskuteczníć.

Podług nadeszłych tu z Mexyku Listów na końcu Grudnia pisanych, Prezydent wydał rozkaz do nayściśleyszego zamknięcia twierdzy San Juan de Ulloa, mocą którego okręty zbliżaiące się do twierdzy maią bydź wcale zwyczaiu karane.

— Dnia 9 —

W Nowemjorku buduią teraz kilka liniiowych okrętow, a międzay innemi Fraklina na 74 i Ohio na 108 dział. Takieyże wielkości robiony iest inny okręt na warsztacie Filadelfii.

Jedna z Gazet Nowojorskich zawiera rzekome urzędowe doniesienie Prezydenta Boyer, że liczba liniowego woyska na Hayti wynosi 83.247 ludzi, gwardyi narodowey 192,654, a żandarmeryi 22,469 ludzi. To stanowiło by zbroynę siłę 298,361 ludzi, a przeszło połowę całey Angielskiey lądowey siły, czemu trudno wierzyć.

Kontrahenci pożyczki Mexykańskiey trudnią się teraz zakupieniem 6 wielkich okrętów dla rządu Mexykańskiego.

Do iakiey doskonałości doszła w Anglii sztuka zegarmistrzowska okazuie następuiący uderzaiący przykład: Zrobiony przez Harrisa w Cornhill Chronometer (zegar do oznaczenia w morskich podróżach linii biegu), który za iednem naciągnieniem idzie 8 dni, znaydował się dwa lata na Wschodnio-Indyyskim okręcie w podróży z Londynu do Valparaiso i Guaiaquil, i w przeciągu tego czasu mimo odmieniaiącego się klimatu, o dwie tylko sekundy bieg swóy zmienił.

Z Włoch d. 4 Marca.

Przed niedawnym czasem założone w Rzymie pod kierunkiem Jezuitów kollegium liczy iuż 1000 uczniów, i liczba ich byłaby daleko większa gdyby niezbywało na mieyscu ich umieszczenia. Niższe klassy musiały bydź na dwa oddziały podzielone, a naynizsza otrzyma wkrótce trzecią.

Thorwaldsen w Rzymie zaczął teraźnieyszy rok godnem siebie dziełem, to iest wzorem na kolosalny posąg zmarłego Papieża Piusa VII, który iako pomnik znanego tego męża z stałego charakteru i przygód, w kościele S. Piotra pomiędzy pomnikami rożnych wieków umieszczony będzie.

Xżę August Wirtembergski przybył d 23 z. m. do Rzymu pod nazwiskiem Barona Hochberg. Przybył także Poseł Austryiacki, Hr. Apponyi, powracaiący z Neapolu.

Badacz starożytności młodszy Champolliion ziechał z Turynu do Rzymu, dla widzenia Egipskich obelisków i znayduiących się w Watykańskiey bibliotece Egipskich rękopismów. Ztamtąd uda się do Neapolu dla przeyrzenia zbioru zabytków Egipskich Kardynała Borgia.

Podług listów z Ankony w prowincyi Rzymskiey la Romagna zachodz

wielka obawa względem wybuchłey tam zaraźliwey choroby. Sądzął iednak, że to nie iest straszna *cholera morbus.*

Mówią, że Poerio, ieden z naywiększych mówców byłego Neapolitańskiego Parlamentu, który w Florencyi mieszka, będzie do oyczyzny przywołany.

Od granic Tureckich d. 2 Marca.

Z Saloniki przybył do Baszy Belgradzkiego Tatar, i nie doznał w drodze żadney przeszkody, co okazuie, iż w Serwii mimo rozpuszczonych wieści panuie spokoyność.

Stronnictwo Kolokotroniego i Daleyanis nie iest ieszcze pokonane; pierwszy koczuie ciągle ieszcze na wzgórzach Argos, a wysłani przez niego do Jbrahima Baszy deputowani bawią ieszcze w Sada. Oba Hersztowie buntu Londos i Zaimi maią bydź na śmierć skazanemi. Tymczasem Gazeta Ateńska zawiera usprawiedliwiaiące pismo ostatniego, w ktorym tłumaczy się, że woyska iego z niedostatku tylko przeszły na stronę Kolokotroniego, i że z winy tylko rządu, Patras niemógł bydź od strony lądu zamknięty.

Kampaniia Egipska zacznie się w Marcu lub Kwietniu, a tymczasem Grecy odbiorą i używć będą mogli nowey swey pożyczki 9 mill: talarów na uzbroienia. W Natolii panuie spokoyność. W Nauplii wzmagały się choroby.

D. 15 Stycznia przepłynęło około Zante 13 Greckich okrętów pod Nawarchą Miaulis, dla złączenia się z stojącemi przed Patras, która twierdza iest znowu od morza i lądu zamknięta.

Do dawnego portu Alexandryi przybyło d. 6 Lutego kilkanaście brygów i przewozywych okrętów i iedna fregata, w naynędznieyszym stanie i z wielu choremi. Miały one bydź przez burzą od flotty Ibrahima Baszy oddzielonemi. Ostatni znayduie się w Marmorissa, gdyż w Rodus nie mógł woysk swoich na ląd wysadzić. Nie zdaie się, aby on myślał ieszcze o wylądowaniu do Morei, zwłaszcza, iż od Oyca swoiego spodziewać się niemoże posiłków, gdyż ten wysłać musi 6000 ludzi do Syryi i Libanu, dla przytłumienia wybuchłego tam buntu.

Od rożnych pożyczek, które pod samos zaszły, krąży znaczna liczba Greckich okrętów po kanale przed flottą Egipską i przerywaią związek z Karamaniią, co zagraża zabraknieniem iey żywności.

Miasto Santa Maura zniszczone zupełnie zostało przez okropne trzęsienie ziemi d. 19 Stycznia. Niema prawie domu nieuszkodzonego i wiele ludzi przez walące się mury zabitych lub pokaleczonych zostało. Miasto wyiąwszy twierdzę iest niemieszkalne, tak iż mieszkańcy znayduią się w naywiększey nędzy. Na lądzie poczyniło toż trzęsienie wielkie spustoszenia, iak n. p. we wsi Zuccalades wszystkie domy obalone zostały i w ich zwaliskach wiele ludzi zginęło. Miasto Prewesa ucierpiało także wiele.

Życzących trzymać Gazetę Krakowską od 1 Kwietnia r. b. uprasza Redakcyia o wczesne się zgłaszanie.

DODATEK
DO N^ro 25.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 27 MARCA 1825 roku w NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

REKTOR

Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Lubo w skutek Reskryptu Wielkiey Rady tegoż Uniwersytetu z dnia 26 Stycznia r. b. do Nru 1057 wydanego, ogłosił na Katedrę Professora Prawa Kryminalnego i Kodexu Postępowania Sądowego Cywilnego i Karnego; gdy atoli Wielka Rada na dniu 9 Marca r. b. do L. 1101 mianowała, W. Antoniego Matakiewicza Doktora Oboyg. Prawa Professorem zwyczaynym Prawa Kryminalnego i Kodexu Postępowania Sądowego Cywilnego i Karnego w tuteyszym Uniwersytecie; przeto Rektor wyżey wspomniony a przez pisma publiczne ogłoszony Konkurs odwołuie.

W Krakowie d. 24 Marca 1825.

Za Rektora Uniwers: Jagiel:

Girfler.

Jankowski, Sekr. Uniw:

Z Berlina d. 18 Marca.

Pobiegli ztąd gabinetowy Goniec de Simme do Neapolu, a Ces. Rossyyski Strzelec polowy goncem do Warszawy. Kr. Angielski Goniec Latchford przeiechał tędy w powrocie z Petersburga do Londynu.

Z Hanoweru d. 12 Marca.

Gazeta tuteysza zawiera następuiące interessuiące doniesienie: „Celny Rendant Helmund w Oldendorf wynalazł niezawodne lekarstwo na Raka, którego naprzód na własney córce doświadczył; potem udał się do Berlina, dla okazania i użycia swoiego lekarstwa w oczach kommissyi z znaczów złożoney. Na wezwanie, aby oświadczył iakiego żąda wynagrodzenia za oznaymienie tego lekarstwa, prosił tylko, iż skoro iego sposób leczenia okaże się przez doświadczenie ztwierdzonem, aby córce iego po śmierci iego zapewniony był los do śmierci przez pensyią. To skromne i słuszne życzenie iego przewyższyła łaska N. Króla Pruskiego, gdyż Monarcha ten gabinetowem swoim rozkazem wyznaczył mu za oznaymienie lekarstwa przeciw Rakowi i przez wzgląd na iego gotowość i rządką szczerość 100 talarow roczniey pensyi, która po iego śmierci spada na iego córkę, i oprocz tego rozkazał wypłacić mu zaraz w darze 150 talarow.„

Z Lipska d. 15 Marca.

Uniwersytet tuteyszy w nocy z d. 9 na 10 b. m. poniósł znowu dotkliwą stratę przez śmierć Professora matematyki, Mollweide. Umarł w 52 roku życia na trawiącą gorączkę.

Na końcu Noworocznego ostatniego jarmarku przybyło tu kilkunastu Grusianów z Tiflis (z nadmorza Kaspiskiego); sądzą, iż na przyszły Wielkanocny jarmark więcey ich przybędzie, i pochlebiaią sobie, że ten jarmark będzie pomyślny. Z tem wszystkiem ustał teraz zupełnie handel i kupcy wysełaią co raz więcey towarów w komis za granicę.

Z Rostoka d. 7 Marca.

Zegluga rozpoczęna się znowu i mnostwo okrętów stoi w gotowości do ładowania zboża. Mowią, iż 15,000 łasztow zostanie ztąd rożnego gatunku zboża wysłanych.

Wysepka Fischland przez zatopienie przez burzą na początku Lutego 7 okrętow z wszystkiemi ludźmi, po większey części Fischlandczykami osadzonemi, z ktorych żaden niebył zaręczony, poniosła wielką stratę. Oprocz tego dwadzieścia kilka okrętów są całe mniey więcey uszkodzonych. J. K. W. Wielki Xżę wziął na siebie staranność o wdowach i sierotach, i oprócz tego wyznaczył z lasow swoich pewną ilość drzewa na wystawienie nowych okrętow.

Z Bruxelli d. 11 Marca.

N. Król wysłał iako kommissarza do naprawienia zepsuciów przez powodz do Etyzyi P. Verstolk van Zoelen, a Austryiackiemu Kapitanowi Frisch udzielił order Wilhelma 4tey klassy.

Opłata stępla od Gazet, Dziennikow i innych pism znacznie teraz zmnieyszoną została.

Onegday i wczoray przebiegło znowu tędy kilku zagranicznych gońcow.

Do Luxemburga przybyło d. 3 b. m. dwoch Francuzkich missyionarzów bez paszportow, kto ych zaraz uwięziono i do granicy Francuzkiey odprowadzono.

Gazeta Wyrocznia pisze, iż Emigranci Francuzcy naywięcey w kraiu naszem a mianowicie w Bruxelli zaciągnęli długów. Należy więc pociągnąć ich teraz do zaspokoienia tych długow, skoro odebrać maią 30 mill. Fr. wynagrodzenia w obligacyiach skarbowych.

Rozmaitości.

W Numerze ostatnim „Izydy Polskiey" są między innemi następne ciekawe i użyteczne wiadomości:

Działanie platyny na umysł ludzki. — Platyna w małych dozach zażywana, sprawia niepokonaną skłonność, aby wszystko, nawet nayulubieńsze i nayszacownieysze przedmioty poniżać i temiż pogardzać; siebie zaś samego nad wszystko wynosić (?) przy czem zewnętrzne przedmioty mnieyszemi na oko się wydaią. — Rownież sprowadza wielką boiaźń śmierci, ktorą cierpiący zawsze bliską siebie bydź rozumie. (*Archiv für die homöoptaische Heilkunde.*)

Uleczenie febry. — Pan Martinet zapewnia, iż przewiązuiąc choremu końce wszystkich palcow kiedy go iuż zi-

mno brać zaczynało, przez co arteryie u rąk i nóg były ściśnione, skutecznie febrę codzienną i trzydniową leczył. (*Froriep's Notizen II. 7, 8.*)

Cukier z drzewa i płótna. — Aptekarz C. M. Van Dijck w Utrechcie, utrzymuie, iż wyrabianie cukru i gummy z trocin drzewnych i płótna za pomocą kwasu siarczanego, podług iwskazanego przez Pana Brakonnot przepisu, iest korzystnem, gdyż trociny prawie nic nie kosztuią. Po wyklarowaniu cukru z płótna, pod względem białości i czystości, nie okazuie żadney rożnicy od zwyczaynego. Ze sta funtów trocin drzewnych otrzymano 60 funtów gummy, która nie wiele była ciemnieyszą, i tylko trochę mnieу kleyną od Arabskiey. Gumma ta mogłaby bydź przydatną w fabrykach, a cukier wedle wszelkiego podobieństwa, w gorzelniach na wódkę. (*Alg. Han. Z.*)

Gazeta Klagenfurtska donosi z wiary godnego listu z St. Veit, że w nocy z d. 20 na 21 Lutego w gorzystey tey okolicy czuć się dały na przemiany w kilkunastu godzinach mocne wstrząśnienia ziemi. O połnocy słyszano iuż głuchy łoskot, a rano nastąpiło kilka sekund trwaiące wstrząśnienie ziemi; ptaki w klatkach trzepotały się, psy wyły, a konie w stayniach stupały; nakoniec dał się słyszeć potężny huk podziemny, po którym nastąpiło trzęsienie, podczas ktorego okna brzęczały, dzwonki w izbach i u drzwi dzwoniły. Wszyscy ludzie zatrwożyli si . W poźnem poranku nastąpiło po trzeci raz wstrząśnienie, iednak nie tak mocne iak pierwsze. W budynkach nie zrobiło przecież znacznego uszkodzenia Barometr nie okazywał zaraz po tem zdarzeniu wielkiey rożniey od dnia poprzedzaiącego. Kierunek wstrząśnień zdawał się pochodzić od południo-zachodu na wschód polnocny. Też czuć się tylko dały od Glasthal aż do Wieting i Ebersstein, lecz w ostatniem mieyscu mocniey. Po tych ziawianiach d. 21 w wieczor nastąpiły ieszcze dwa wstrząśnienia poczem d. 25 z rana upadło cokolwiek śniegu, lecz Barometr nie okazywał żadney znaczącey zmiany.

W Memlu wynalazł Pan Sperling maszynę lataiącą nazwaną Smokiem (Drachen), za pomocą ktorey każdy statek w czasie burzy lub w przypadku rozbicia, może bydź uratowany i przyciągnięty do lądu, to iest: że gdy ta maszyna za pomocą mocney liny zostaie puszczoną w powietrze od 40stu do 800 kroków, może nią nawet mało silny człowiek kierować i w czasie gdy takowy stanie nad lądem, spuścić ią na ziemię iak mu się podoba, oprocz tego iest to machina mała i zupełnie prostego kształtu, niemniey gdy iest w powietrzu grzechocze ciągle, aby ią słyszał ten, który nią kieruie. Dodaie ieszcze Gazeta Berlińska, że w czasie naywiększey burzy nie traci sweiey dyrekcyi i czyni tenże skutek co w czasie pogody.

W Paryżu Doktor Ciwjal wobec wielu lekarzy wykonał operacyią kruszenia kamienia (pęcherzowego) za pomocą nowo-wynalezionego chirurgicznego narzędzia. Poddał się temu doswiadczeniu ieden z urzędników dworskich, oddawna cierpiący ustawicznie, a napróżno używaiący wszelkich leczeń. Doktor Cywjal w iedney chwili uchwycił kamień i skruszył go, przyczem chory nie doznał

boleści, w 4 dni później, w ciągu dalszego leczenia tenże Doktor dokonał nierównie bardziey zadziwiające doświadczenie, gdyż okazało się, że reszty kamienia już nie trzeba było kruszyć, i temże narzędziem wydobył go zupełnie, chociaż kamień był znaczney obiętości i twardy.

Naywiększe Stopnie Ciepła popołudniu.

Dnia	21	Ciepła Stopni	„	†	4.
„	22	„	„	†	4.
„	23	„	„	†	6.
„	24	„	„	†	10.
„	25	„	„	†	10.

Teatr Narodowy.

W Niedzielę d. 27 Marca r. b. na benefis Szymana i Marey: Włodkow. daną będzie wielka wznowiona Tragedyia w 5 aktach, z Angielskiego Schackespeara na ięzyk polski przełożona: *Machbet.*

DONIESIENIA.

Syndycy tymczasowi Upadłości Franciszka Buchelt,

Zawiadomiaią iego Wierzycieli, iż postępuiąc podług Art: 65, i następnych Kod: Handl: Księgi III. wierzytelności czyli Dokumenta takowe dowodzące sprawdzać będą, zaczynaiąc od dnia 6 Kwietnia r. b. w każdą środę i poniedziałek od godziny 9 do 11 przedpołudniem, w Domu Władz Sądowych przy Kościele S. Piotra. Dla tego Wierzyciele z produkowaniem takowych dokumentów w przeciągu dni 40 w celu dopilnowania Praw swoich pospieszyć nie omieszkaią.

W Krakowie dnia 24 Marca 1825 r. *Floryan Fischer.*
Antoni Polcer.

W opiece nieletnich Sukcessorów ś. p. Jana Barbaryniego, niegdyś dzierżawcy Młyna pod Siewierzem leżącego a zowiącego się Z. kowy, w skutek reskryptu Wysokiey Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu de dato 29 Stycznia b. r. Nro. 6160S/4170 i 1271/144 zostawszy zwołana Rada familiyna tuż niżey podpisanych Opiekunów mocą uchwały na dniu 24 Lutego b. r. nastąpioną upoważniła aby z okoliczności, iż Anastazy Peśkary Kupiec z Miasta Krakowa tamże zamieszkały, mieniąc się ieszcze przez zmarłego Jana Barbaryniego mieć w swym ręku plenipotencyą do odebrania trzech obligacyi pod d. 24 Kwietnia 1822 r. Nr. Dziennika Głównego 11,715 iedna na zł: Pol. 2500 Nr. 971. — Druga na zł: Pol. 2500 Nro. 972 i trzecia na zł: Pol. 2050 gr: 21 Nro. 973 przez Wysoką Kommissyią Rządową Przychodów i Skarbu na rzecz i dobro tegoż Jana Barbaryniego nieletnich Sukcessorów wydanych — gdy te obligacyie rzeczony Peśkary oddać, a takowych na użytek i do massy tychże nieletnich złożyć nie chce, po trzykroć w piśmie publicznem kraiowem ogłosili — iako też obligacyie w ręku tegoż Peśkarego, lub w czyimkolwiek ręku przez tego ustąpione zostaiąc za nieważne na korzyść Peśkarego, lub czyiąkolwiek są uznane i równie odwołane wszelkie pełnomocnictwa w ręku Peśkarego zostaiące, któreby do korzyści iakieykolwiek dla tegoż Peśkarego z tychże obligacyi zmierzały. — Stosownie więc do takowey uchwały przez Radę familiyną w opiece nieletnich Sukcessorów Jana Barbaryniego uczynioney, podpisani Opiekunowie uwiadomiaią ninieyszem publicznem pismem wszystkie osoby w ninieyszym rzeczy stanie mogące bydź interessowane, iż naprzód wszelkie pełnomocnictwa, czy to ieszcze przez ś. p. Jana Barbaryniego, małkę iego dzieci, lub opiekę Anastazemu Peśkaremu do iakichkolwiek bądź działań w interessie nieletnich Sukcessorów Jana Barbaryniego udzielone, lub w iego ręku zostaiące, za żadne, niebyłe i mocy obowiązuiącey mieć nie mogące są uznane i odwołane — a nadto trzy obligacyie powyż rzeczone są na korzyść nieletnich Sukcessorów Barbaryniego wydane, nie zaś wspomnionego Peśkarego — a przeto wszelkie korzyści, któreby tenże Peśkary z tychże obligacyi ściągnąć chciał i przedsiębrał, są nieważne i niebyłe, iako też i te, któreby ktokolwiek po ustąpieniu z tychże obligacyi brać chciał. — W Siewierzu dnia 1 Marca 1825 r.

Maryanna z Kulińskich 1mo voto Barbaryniego Jana *żona*
2do Orłowska *Opiekunka.*
Jan Kanty Nawrot, *przydany Opiekun.*

boleści, w 4 dni późniey, w ciągu dalszego leczenia tenże Doktor dokonał nierównie bardziey zadziwiaiące doswiadczenie, gdyż okazało się, że reszty kamienia już nie trzeba było kruszyć, i temże narzędziem wydobył go zupełnie, chociaż kamień był znaczney objętości i twardy.

Naywiększe Stopnie Ciepła popołudniu.

Dnia 21	Ciepła Stopni	„	†	4.
„ 22	„	„	„	† 4.
„ 23	„	„	„	† 6.
„ 24	„	„	„	† 10.
„ 25	„	„	„	† 10.

Teatr Narodowy.

W Niedzielę d. 27 Marca r. b. na benefis Szymana i Marey: Włodkow. daną będzie wielka wznowiona Trajedyia w 5 aktach, z Angielskiego Schackespeara na ięzyk polski przełożona: *Machbet.*

DONIESIENIA.

Syndycy tymczasowi Upadłości Franciszka Buchelt,

Zawiadomiaią iego Wierzycieli, iż postępuiąc podług Art: 65, i następnych Kod: Handl: Księgi III. wierzytelnosci czyli Dokumenta takowe dowodzące sprawdzać będą, zaczynaiąc od dnia 6 Kwietnia r. b. w każdą srodę i poniedziałek od godziny 9 do 11 przedpołudniem, w Domu Władz Sądowych przy Kosciele S. Piotra. Dla tego Wierzyciele z produkowaniem takowych dokumentów w przeciągu dni 40 w celu dopilnowania Praw swoich pospieszyć nie omieszkaią.

W Krakowie dnia 24 Marca 1825 r. *Floryan Fischer.*
Antoni Polcer.

W opiece nieletnich Sukcessorów ś. p. Jana Barbaryniego, niegdyś dzierżawcy Młyna pod Siewierzem leżącego a zowiącego się Z kowy, w skutek reskryptu Wysokiey Kommissyi Rządowey Przychodow i Skarbu de dato 29 Stycznia b. r. Nro. 61603/4170 i 1271/144 zostawszy zwołana Rada familiyna tuż niżey podpisanych Opiekunow mocą uchwały na dniu 24 Lutego b. r. nastąpioną upoważniła aby z okoliczności, iż Anastazy Peśkary Kupiec z Miasta Krakowa tamże zamieszkały, mieniąc się ieszcze przez zmarłego Jana Barbaryniego mieć w swym ręku plenipotencią do odebrania trzech obligacyi pod d. 24 Kwietnia 1822 r. Nr. Dziennika Głownego 11,715 iedna na zł: Pol. 2500 Nr. 971. — Druga na zł: Pol. 2500 Nro. 972 i trzecia na zł: Pol. 2050 gr: 21 Nro. 973 przez Wysoką Kommissyią Rządową Przychodow i Skarbu na rzecz i dobro tegoż Jana Barbaryniego nieletnich Sukcessorow wydanych — gdy te obligacyie rzeczony Peśkary odebrał, a takowych na użytek i do massy tychże nieletnich złożyć nie chce, po trzykroć w piśmie publicznem kraiowem ogłosili — iako też obligacyie w ręku tegoż Peśkarego, lub w czyimkolwiek ręku przez tego ustąpione zostaiące za nieważne na korzyść Peśkarego, lub czyiąkolwiek są uznane i równie odwołane wszelkie pełnomocnictwa w ręku Peśkarego zostaiące, któreby do korzyści iakieykolwiek dla tegoż Peśkarego z tychże obligacyi zmierzały. — Stosownie więc do takowey uchwały przez Radę familiyną w opiece nieletnich Sukcessorów Jana Barbaryniego uczynioney, podpisani Opiekunowie uwiadomiaią niniejszem publicznem pismem wszystkie osoby w niniejszym rzeczy stanie mogące bydź interessowane, iż naprzod wszelkie pełnomocnictwa, czy to ieszcze przez ś. p. Jana Barbaryniego, małkę iego dzieci, lub opiekę Anastazemu Peśkaremu do iakichkolwiek bądź działań w interessie nieletnich Sukcessorow Jana Barbaryniego udzielone, lub w iego ręku zostaiące, za żadne, niebyłe i mocy obowiązuiącey mieć nie mogące są uznane i odwołane — a nadto trzy obligacyie powyż rzeczone są na korzyść nieletnich Sukcessorow Barbaryniego wydane, nie zaś wspomnionego Peśkarego — a przeto wszelkie korzyści, któreby tenże Peśkary z tychże obligacyi sciągnąć chciał i przedsiębrał, są nieważne i niebyłe, iako też i te, któreby ktokolwiek po ustąpieniu z tychże obligacyi brać chciał. — W Siewierzu dnia 1 Marca 1825 r.

Maryanna z Kolin kich 1mo voto Barbaryniego Jana żona
2do Orłowsk. *Opiekunka.*
Jan Kanty Nawiut, *przydany Opiekun.*